

Předmluva	8
Předmluva k druhému aktualizovanému vydání	9
1 Úvod (<i>Petr König, Lubor Lacina, Jan Přenosil</i>)	11
2 Historie a motivy evropské integrace (<i>Petr König</i>)	15
2.1 Motivы vedoucí k evropské integraci	22
2.2 Padesátá léta – 3 Společenství	26
2.2.1 Schumanova deklarace	27
2.2.2 Evropské společenství uhlí a oceli	30
2.2.3 Evropské hospodářské společenství	37
2.2.4 Evropské společenství pro atomovou energii	43
2.3 Šedesátá léta – první výsledky, první krize	46
2.3.1 Slučovací smlouva	47
2.3.2 Francouzská veta britské žádosti o vstup do EHS/ES	47
2.4 Sedmdesátá a osmdesátá léta – od eurosklerózy k jednotnému vnitřnímu trhu	49
2.4.1 První rozšíření Evropského společenství	51
2.4.2 Druhé rozšíření Evropského společenství	54
2.4.3 Schengenská dohoda	54
2.4.4 Třetí rozšíření Evropského společenství	57
2.4.5 Jednotný evropský akt	58
2.5 Devadesátá léta – příprava na společnou měnu a největší rozšíření v dějinách	61
2.5.1 Smlouva o Evropské unii	62
2.5.2 Čtvrté rozšíření Evropského společenství	71
2.5.3 Amsterodamská smlouva	72
2.6 Třetí tisíciletí – hledání budoucího směřování rozšířené Unie	75
2.6.1 Smlouva z Nice	76
2.6.2 Páté rozšíření Evropské unie	77
2.6.3 Šesté rozšíření Evropské unie	78
2.7 Shrnutí	80
3 Stadia ekonomické integrace (<i>Lubor Lacina</i>)	83
3.1 Vymezení stadií (stupňů) ekonomické integrace	91
3.2 Zóna volného obchodu	92
3.3 Celní unie	100
3.4 Společný trh	105
3.5 Hospodářská a měnová unie	109
3.6 Politická unie	113
3.7 Shrnutí	115

4 Vnitřní fungování a struktura Evropské unie – role institucí a tvorba legislativy (Jan Přenosil)	117
4.1 Evropské společenství vs. Evropská unie	121
4.2 Instituce ES	126
4.2.1 Rada EU	130
4.2.2 Evropská komise	137
4.2.3 Evropský parlament	138
4.2.4 Ostatní instituce	140
4.3 Legislativa ES	145
4.3.1 Primární legislativa	145
4.3.2 Sekundární legislativa	158
4.4 Shrnutí	171
5. Jak se existence Evropské unie projevuje v praxi – politiky Evropské unie (Petr König, Lubor Lacina, Jan Přenosil)	173
5.1 Společné politiky	175
5.1.1 Společná obchodní politika	175
5.1.2 Společná dopravní politika	183
5.1.3 Společná měnová politika zemí eurozóny	185
5.1.4 Společná zemědělská politika	202
5.1.5 Společná politika rybolovu	210
5.2 Sdílené politiky	214
5.2.1 Jednotný vnitřní trh	214
5.2.2 Ochrana životního prostředí	223
5.2.3 Hospodářská a sociální soudržnost	226
5.2.4 Ochrana hospodářské soutěže	236
5.2.5 Výzkum a technologický rozvoj	239
5.2.6 Sociální politika	249
5.2.7 Transevropské sítě	248
5.2.8 Ochrana spotřebitele	250
5.2.9 Daně	253
5.2.10 Evropská vesmírná politika	265
5.3 Doplňující politiky	267
5.3.1 Rozvojová spolupráce	267
5.3.2 Průmyslová politika	269
5.3.3 Veřejné zdraví	271
5.3.4 Všeobecné a odborné vzdělávání mládeže	274
5.3.5 Kultura	276
5.3.6 Zaměstnanost	276
5.4 Politiky druhého a třetího pilíře	279
5.4.1 Společná zahraniční a bezpečnostní politika	279
5.4.2 Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech	293
5.5 Shrnutí	301

6. Rozpočet Evropské unie (<i>Petr König</i>)	303
6.1 Charakteristika	303
6.2 Příjmy	306
6.2.1 Tradiční vlastní zdroje	309
6.2.2 Podíl DPH	309
6.2.3 Příspěvek z HND	311
6.2.4 Ostatní zdroje rozpočtu	313
6.3 Výdaje	313
6.3.1 Hlava 1: Udržitelný růst	315
6.3.2 Hlava 2: Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi	318
6.3.3 Hlava 3: Občanství, svoboda, bezpečnost a právo	319
6.3.4 Hlava 4: EU jako globální partner	321
6.3.5 Hlava 5: Správní náklady	326
6.4 Finanční perspektiva	328
6.5 Rozpočtové bilance	331
6.6 Shrnutí	334
7. Vztah České republiky a Evropské unie (<i>Petr König, Lubor Lacina</i>)	335
7.1 Předvstupní období	335
7.2 Vyjednané podmínky členství	340
7.3 Dopady členství	347
7.3.1 Tříleté zúčtování – naplnění nadějí či obav ze vstupu České republiky do Evropské unie	348
7.4 Předsednictví České republiky v Evropské unii v první polovině roku 2009	359
7.4.1 Význam předsednictví EU	360
7.4.3 Priority českého předsednictví	362
7.4.4 Organizace českého předsednictví v Radě EU	363
7.5 Shrnutí	364
8. Budoucnost evropské integrace (<i>Petr König, Jan Přenosil</i>)	367
8.1 Vícerychlostní Evropa	367
8.2 Variabilní geometrie	368
8.3 Evropa na jídelníčku	369
8.4 Spojené státy evropské	370
8.5 Rozpad Evropské unie	371
8.6 Shrnutí	371
9. Závěr (<i>Petr König, Lubor Lacina, Jan Přenosil</i>)	373
<i>Seznam tabulek</i>	379
<i>Seznam grafů</i>	381
<i>Seznam boxů</i>	382
<i>Seznam obrázků</i>	385
<i>Seznam použitých zkratk</i>	386
<i>Literatura</i>	389

Seznam boxů

Box 1: Srovnání podílů evropského a amerického filmového průmyslu na obou trzích	25
Box 2: Schumanova deklarace	27
Box 3: Preambule Smlouvy zakládající ESUO	34
Box 4: Preambule smlouvy zakládající EHS	39
Box 5: Spojené království a vznik EHS	42
Box 6: Preambule Smlouvy zakládající Euratom	44
Box 7: Spojené království a vznik Euratomu	45
Box 8: Proč změnilo Spojené království názor na evropskou integraci?	48
Box 9: Jak se vedlo Spojenému království po vstupu do ES?	53
Box 10: Preambule Schengenské dohody	55
Box 11: Preambule Jednotného evropského aktu	59
Box 12: Preambule Smlouvy o EU	63
Box 13: Zásada subsidiarity v praxi	68
Box 14: Příklady využití práv občana EU	69
Box 15: Preambule Amsterodamské smlouvy	73
Box 16: Vztahy EZVO a EU	95
Box 17: Členské země, podmínky členství v CEFTA a Středoevropská dohoda o volném obchodu (preambule a cíle)	96
Box 18: Stručná charakteristika existujících zón volného obchodu na americkém kontinentu	98
Box 19: Stručná charakteristika existujících zón volného obchodu na asijském kontinentu	99
Box 20: Stručná charakteristika existujících zón volného obchodu na africkém kontinentu	99
Box 21: Negativní a pozitivní fáze integračního procesu	101
Box 22: Konkrétní ukázka komunikace uvnitř celní unie – článek z tisku: Slovensko začne oficiálně uznávat české certifikáty	102
Box 23: Příklad možnosti využití volného pohybu kapitálu – srovnání domácí a zahraniční varianty	107
Box 24: Příklad využití volného pohybu osob v rámci společného trhu	108
Box 25: Cena za úpravu účesu	108
Box 26: Charakteristika státních celků typu federace a konfederace	114
Box 27: Typy většinového hlasování	119
Box 28: Obr a trpaslík	120
Box 29: Definice cílů Evropského společenství v roce 1957 a Evropské unie v roce 1992	123
Box 30: Příklad agendy projednávané na úrovni Evropské rady	134
Box 31: Rada EU, Evropská rada a Rada Evropy	136
Box 32: Činnost Evropské komise jako „strážkyně smluv“	137
Box 33: Mezinárodní soudy působící v Evropě	142
Box 34: Evropské instituce	144
Box 35: Změny článku 3 a následujících Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství	148
Box 36: Kde a jak je definován počet poslanců EP	153
Box 37: Proces přijímání sekundárního aktu	159
Box 38: Příklad právního aktu druhého pilíře	168

Box 39: Rozhodnutí Rady o ochraně eura proti padělání	170
Box 40: Dovozy a obchodní politika	176
Box 41: Společný celní sazebník	178
Box 42: Změna sazeb cla	178
Box 43: Protisubvenční opatření	179
Box 44: ČR a společná obchodní politika	183
Box 45: Kabotáž	184
Box 46: Struktura dopravy v EU a ve světě – srovnávací analýza	184
Box 47: Cesta za hranice všedních dnů po členských státech EU	186
Box 48: Návrh Jeana Monneta na vytvoření Hospodářské a měnové unie	187
Box 49: Shrnutí obsahu Wernerovy zprávy	188
Box 50: Princip fungování EMS a charakteristické jednotky ECU	189
Box 51: Stručný obsah Delorovy zprávy	190
Box 52: V čem spočívá riziko spojené s používáním více měn a změnami směných kurzů mezi nimi? Jak zavedení společné měny odstraní daný problém?	191
Box 53: Bankovky a mince společné měny euro	199
Box 54: Současná situace v produkci zemědělských komodit v EU	207
Box 55: Podpora obchodu s nejméně rozvinutými zeměmi světa	208
Box 56: Technická certifikace	215
Box 57: Role Soudního dvora při vytváření jednotného vnitřního trhu	216
Box 58: Odstranění fyzických bariér	216
Box 59: Meze technické standardizace	217
Box 60: Podobný výrobek	218
Box 61: ČR a uznávání kvalifikace	219
Box 62: Vymezení výjimky z volného pohybu osob	220
Box 63: Societas Europea	221
Box 64: Emise na prodej	224
Box 65: Ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství ve znění Smlouvy z Nice týkající se RP/SP	232
Box 66: Skladebný systém NUTS 1–5	234
Box 67: Dominantní či monopolní postavení a rovné podmínky	236
Box 68: Národní či nadnárodní soutěžní právo	237
Box 69: Spolupráce sociálních systémů	247
Box 70: Nedostatek interoperability	248
Box 71: ČEPS: Výpadku elektřiny podobného jako v USA se Češi obávat nemusejí	250
Box 72: Záruční lhůty	251
Box 73: Kolik stojí kilo bonboniéry? Jednotkové (měrné) ceny v praxi	252
Box 74: Argumenty pro harmonizaci daní v EU	253
Box 75: Nárok na lékařské ošetření při pobytu v jiném státě EU	272
Box 76: Služba EURES	278
Box 77: Příklad společné strategie SZBP	281
Box 78: Příklad společné akce SZBP	285
Box 79: Co lze pořídít za 300 milionů korun?	289
Box 80: Příklad společného postoje SZBP	290

Box 81: Proč je nutná spolupráce mezi policejními a justičními orgány?	294
Box 82: Extradice trestně stíhaných osob	295
Box 83: Příklad rámcového rozhodnutí v rámci třetího pilíře	296
Box 84: Zjednodušený popis výpočtu odvodu DPH do rozpočtu Evropské unie	310
Box 85: Proč jsou daní z přidané hodnoty více zatíženy chudé státy?	310
Box 86: Způsob dopočítávání výše příspěvku z HND	312
Box 87: Příděly na závazky vs. příděly na platby	314
Box 88: Rozdíl mezi projekty podporovanými v rámci politiky HSS a v rámci ostatních politik EU	318
Box 89: Jak dlouho trvá výběrové řízení do institucí EU?	327
Box 90: Výhody a nevýhody vstupu ČR do Evropské unie dle průzkumu CVVM z května 2003	349
Box 91: Nárůst kamionové dopravy v ČR v roce 2004	349
Box 92: Funkce Předsednictví a jejich faktická náplň	360